De Literaire Hemel

JAARVERSLAG

2018 - 2019

Foto: Rego Meijer

Stichting De Literaire Hemel
Secretaris Jolet Dingen, secretariaat@literairehemel.nl
Bankrekening NL47 INGB 0009 0669 28, KvK 04065033
www.literairehemel.nl

Inhoud

1 Inleiding	**3**
2 Organisatie	**4**
3 Programma	**5**
4 Publiciteit	**9**
5 Financiën	**11**
6 Overige activiteiten	**12**

1 Inleiding

Voor De Literaire Hemel was 2018-2019 een bijzonder jaar. We kregen een nieuwe interviewer en trokken meer bezoekers dan ooit. Met gepaste trots kijken we terug op ons 18e seizoen.

Het idee van De Literaire Hemel is afkomstig van Albert Haar. In het persbericht schreef het toenmalige bestuur: “De Literaire Hemel, een naam die tot de verbeelding spreekt. Dus iedereen moet zeker naar café De Amer in Amen komen.” Sinds de start in 2001 hebben honderden schrijvers en dichters aan tafel gezeten voor een gesprek over hun werk. Amen is in de literaire wereld inmiddels een begrip. Voor Albert was in 2018 het moment aangebroken om te stoppen met de presentatie. Gelukkig blijft hij het geluid, de foto’s en de website van De Literaire Hemel verzorgen.

We zijn blij met Joep van Ruiten als opvolger. Naast Annette Timmer voert hij nu de gesprekken met de schrijvers. Joep werkt voor Dagblad van het Noorden en Leeuwarder Courant. Verder houdt hij een blog over kunst en cultuur in Drenthe bij; Woest & Ledig, is hij gemeentedichter te Emmen, bedenker van de Poëzieshow en dé kenner van muziekkoepels in Nederland.

De samenwerking met deze cultuurjournalist is zowel voor de krant als De Literaire Hemel aantrekkelijk. Zoals Joep het verwoordde: "Dagblad van het Noorden is meer dan een krant en een website. De Literaire Hemel biedt een uitgelezen kans om dat te laten zien.” En wij hebben er, behalve een deskundige interviewer, een promotie-mogelijkheid bij. Niet eerder trokken we zoveel bezoekers als in 2018-2019. Wij hopen dat deze ontwikkeling zich de komende jaren zal continueren.

De fors toegenomen belangstelling en de aanmelding als ‘Vriend’ maakten dat het afgelopen seizoen voor het eerst sinds jaren met een voordelig saldo kon worden afgesloten.

Over hier genoemde zaken en natuurlijk het programma van het afgelopen seizoen vindt u meer informatie in dit document. De resultaten motiveren het bestuur om vol enthousiasme aan een nieuw seizoen te beginnen.

Jan Harbers, voorzitter van Stichting De Literaire Hemel
Augustus 2019

2 Organisatie

Het bestuur bestaat uit:

Jan Harbers	voorzitter
Joep Brinkman	penningmeester
Jolet Dingen	secretaris
Nicolette Leenstra	bestuurslid
Annette Timmer	bestuurslid

Joep van Ruiten en Annette Timmer interviewen de schrijvers.

Foto: Rego Meijer

Albert Haar is adviseur. Hij verzorgt het geluid, de foto's en de website.

Van der Velde Boeken is aanwezig met een boekenstand.
Zo kunnen bezoekers een boek ter plaatse kopen en laten signeren.

VAN DER VELDE BOEKEN
LEEUWARDEN | SNEEK | DRACHTEN | DOKKUM | HARLINGEN | GRONINGEN | ASSEN

3 Programma

12 oktober 2018

Nina Polak	*Gebrek is een groot woord*
Kasper Peters	*Vogelzwemvliegvis*
René van Stipriaan	Gerbrandt Adriaensz Bredero (1585-1618)
Muziek:	Maarten Koekkoek, piano

09 november 2018

Pauline Broekema	*Het uiterste der zee*
Marcel de Jong	*De Afscheiding*
Mirjam van Hengel	Remco Campert (1929)
Muziek:	Freek Luik, piano

14 december 2018

Herien Wensink	*Kleihuid*
Etchica Voorn	*Dubbelbloed*
Maaike Meijer	F. Harmsen van Beek (1927-2009)
Muziek:	Dore Mulder, piano

11 januari 2019

Jaap Robben	*Zomervacht*
Sabine van den Berg	*Nestvlinders*
Nick ter Wal	Ferdinand Langen (1918-2016)
Muziek:	Weimar Trio: Denise Doek-fluit, Roelof Jan Nijboer-hobo/althobo/piano en Janny Menninga-hobo/althobo

8 februari 2019

Saskia Goldschmidt	*Schokland*
Lukas Koops	*Villa Thrianta*
Elsbeth Etty	Willem Wilmink (1936-2003)
Muziek:	Freek Luik, piano

8 maart 2019

Jan van Aken	*De ommegang*
Damesschrijfbrigade Dorcas	*Wilde rozen*
Willem Otterspeer	Johan Huizinga (1872-1945)
Muziek:	Charlotte de Wolff, piano en Anne Hesseling, dwarsfluit

12 april 2019

Liesbeth Vonhögen	*Nu alles voorbij is, begint wat voorbij is opnieuw*
Hans Münstermann	*De onderstroom*
Wessel Krul	Dirk Hannema (1895-1984)
Muziek:	Marinus Scholten, accordeon en Nicolette Leenstra, viool

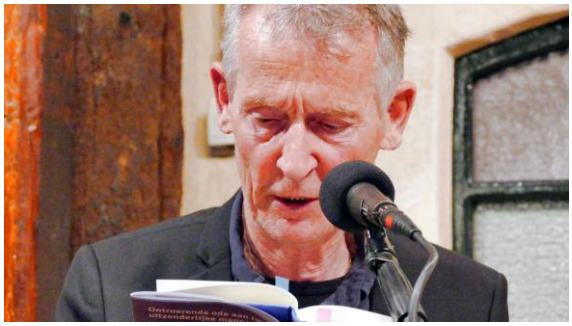

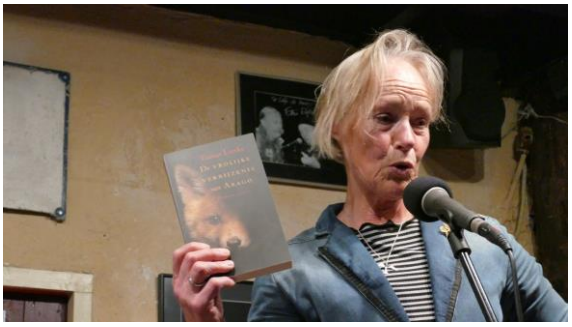

Tijdens de avond in april kreeg Joke Rosier, vice-voorzitter van Stichting Literatuurclubs Drenthe, de gelegenheid bekend te maken welke vier boeken zijn geselecteerd voor de leeslijst van het nieuwe seizoen.

In café De Amer konden de bezoekers ook dit seizoen weer kennismaken met schrijvers die later met hun boek in de race waren voor literaire prijzen.
Nina Polak kreeg voor haar roman *Gebrek is een groot woord* de BNG Literatuurprijs 2018.
Zomervacht van Jaap Robben staat op de shortlist voor Het Beste Boek voor Jongeren 2019. In september is de prijsuitreiking. Jaap heeft deze prijs in 2015 gewonnen met zijn vorige roman *Birk*.
Maaike Meijer was met haar biografie *Hemelse mevrouw Frederike* genomineerd voor de OPZIJ Literatuurprijs 2019 en voor Het Beste Groninger Boek 2019.
En Jan van Aken haalde de shortlist van de Libris Literatuurprijs 2019. Zijn roman *De ommegang* was al bekroond met de F.Bordewijk-prijs 2018.

Reacties van geïnterviewde gasten

Ik kijk met zeer veel plezier terug op de avond bij jullie in de Literaire Hemel. Het was sowieso bijzonder om in de geboorteprovincie van mijn oma te zijn, dat was al een tijdje terug. Wat een fijn publiek, mooie ontmoetingen en ons gesprek vond ik een van de leukste interviews die ik gehad heb het afgelopen jaar. Dankjewel.

Etchica Voorn (december 2018)

Ik wilde je nog eens erg bedanken voor de uitnodiging, vond het echt een zeer geslaagde avond gister met heel leuk, geïnteresseerd en geïnformeerd publiek en goede inhoudelijke gesprekken.

Herien Wensink (december 2018)

Het was zeker een mooie avond en wat hebben jullie een fijn en goedlopend programma: alles goed op elkaar afgestemd, helder 'format', iedereen weet wat hem of haar te doen staat, jullie hebben je goed voorbereid. Het was een eer jullie gast te mogen zijn!

Saskia Goldschmidt (februari 2019)

Ik vond het erg leuk. Een mooie plek en zoveel mensen! Dat zie ik maar zelden.

Jan van Aken (maart 2019)

Heel veel dank. Ik vond het een heerlijke avond.
Jullie hebben het maar fijn daar, in de hemel.
En dan nog wel een hemel van eigen makelij.
En de twee tandenborstels zal ik niet vergeten: ze zullen me voortaan altijd op literaire reisjes begeleiden (over twee weken naar Brussel bijvoorbeeld).

Willem Otterspeer (maart 2019)

Hij bleef overnachten in Assen, maar was zijn tandenborstel vergeten. Geen probleem. Voordat hij bij zijn bed&breakfast werd afgezet haalde een van de bestuursleden thuis een nieuw setje uit de kast.

Het was voor mijn man en mij een bijzondere avond waarop we met veel plezier terugkijken. Dank voor jullie uitnodiging. Geïnspireerd door het mooie verhaal van Wessel Krul hebben we zaterdag onder meer kasteel Het Nijenhuis bezocht.

Liesbeth Vonhögen (april 2019)

4 Publiciteit

Naast de gebruikelijke aankondigingen middels onze persberichten, affiches, folders, nieuwsbrief, website, facebook en Linkedln promoten ook Dagblad van het Noorden, Van der Velde Boeken, Stichting De Amer, Huus van de Taol, Stichting Literatuurclubs Drenthe, Stichting Literaire Activiteiten Groningen, Van Plan en Drenthe.nl structureel onze avonden. Coen Peppelenbos, Joep van Ruiten en Anton Scheepstra besteden op hun blogs regelmatig aandacht aan De Literaire Hemel. Uitgeverijen nemen bijeenkomsten waar hun schrijvers worden geïnterviewd op in hun digitale agenda. Ook de schrijvers vermelden vaak hun bezoek aan Amen op social media.

DAGBLAD VAN HET NOORDEN

Dagblad van het Noorden krijgt plek in De Literaire Hemel

19 september 2018 • Cultuur

Literatuurpodium De Literaire Hemel in café De Amer in Amen en *Dagblad van het Noorden* gaan samenwerken.

Gevolg is dat *DvhN*-cultuurjournalist Joep van Ruiten met ingang van het nieuwe seizoen als interviewer aanschuift naast DLH-boegbeeld Annette Timmer. Hij treedt daarmee in de voetsporen van Albert Haar, tot en met dit voorjaar vaste interviewer in Amen. Daarnaast zal *DvhN* in de krant en op de website aandacht besteden aan schrijvers die Amen bezoeken en boeken die in De Literaire Hemel worden besproken.

Met de samenwerking speelt *Dagblad van het Noorden* in op de ontwikkeling dat schrijvers en dichters steeds vaker het podium zoeken om hun werk onder de aandacht van het publiek te brengen. Daarnaast biedt het een mogelijkheid om te laten zien dat het *DvhN* meer is dan een website en een krant van papier.

Faam tot over de provinciegrenzen

De Literaire Hemel is al jaren een begrip in het culturele leven in Drenthe en heeft een faam die reikt tot ver over de provinciegrenzen.

Het nieuwe seizoen start op vrijdag 12 oktober met als gasten schrijfster en redacteur Nina Polak, dichter Kasper Peters en de biograaf van Gerbrandt Adriaensz. Bredero, René van Stipriaan. In november zijn journalist en schrijfster Pauline Broekema, romanschrijver Marcel de Jong en Mirjam van Hengel, biograaf van Remco Campert te gast.

coen peppelenbos
@coenpeppelenbos

Mooie avond bij de Literaire hemel in Amen
met @SchrijfsterSvdB , @JaapRobben en @artistiekbureau.

Weer gevarieerde Literaire Hemel in Amen

Gezinsblad 9 okt. '18

AMEN

Vrijdag 12 oktober woedt Nina Polak in De Literaire Hemel geïnterviewd over 'Gebrek is een grout wooord'. Hooftpersoon is de dertigjarige Nynke 'Skip' Nauta, die laveert tussen vrijheid en verbondenheid. De roman werd genomineerd voor de BookSpot Literatuurprijs 2018.

Kasper Peters komt praten over zijn onlangs verschenen bundel 'Vogelzwemvlieprts', poëzie voor kinderen van 8 tot 88 jaar. Dit jaar wordt de 400ste sterfdag van Bredero uitgebreid herdacht, onder meer met een zeer lovend ontvangen biografie. René van Stipriaan schreef 'De hartenjager – Leven, werk en roem van Gerbrandt Adriaensz Bredero'. Hij plaatst de Shakespeare van de Lage Landen vermaatlig in zijn en in onze tijd. De schrijvers worden geïnterviewd door Joep van Ruiten en Annette Timmer. Pianist Maarten Koekkoek verzoegt de muziek.

Nina Polak. Bob Bronshoff

Nina Polak studeerde Nederlands en Cultural Analysis in Amsterdam en New York. Ze is redacteur cultuur bij De Correspondent. In 2014 debuteerde ze met 'We zullen niet te plotter slaan', dat werd genomineerd voor de Anton Wachterprijs, de ANV Debutantenprijs en de Oprij Literatuurprijs. Haar tweede roman kreeg nog betere recensies: vier sterren in de Volkskrant en Dagblad van het Noorden. 'Gebrek is een grout wooord' gaat over Skip die het liefst de wereld roadtrekt om te ontmappen aan het overbevolkte Amsterdam, dat haar confronteert met de sporen van verkeerde liefdes. Als ze na zeven jaar op zee aan wal komt moet ze haar buitenstanderschap opnieuw overdenken. Kan een balling ooit nog thuis zijn?

Kasper Peters groeide op in Elp. Van 2015 tot 2017 was hij stadsdichter in zijn woonplaats Groningen. Zijn werk is in verschillende literaire tijdschriften, boeken en bloemlezingen gepubliceerd. René van Stipriaan is neerlandicus, gespecialiseerd in de Nederlandse cultuur van de Gouden Eeuw. Hij zet een helder en prachtig beeld van Bredero in zijn tijd en het toenmalige Amsterdam neer.

De Literaire Hemel vindt op vrijdag 12 oktober plaats in café De Amer in Amen. Aanvang: 20.30 uur. De entree bedraagt 15 euro.

Samenwerken met DvhN

De Literaire Hemel opent vrijdag 12 oktober de deuren van de Amer in Amen voor het achttiende seizoen. De unieke formule is niet veranderd, wel de presentatie.

Gezinsblad 25-9-'18

UitgeverijPassage-nieuws

Nieuws van en rond Uitgeverij Passage, Sint Jansstraat 15, Groningen

zondag 28 oktober 2018

Een weekend De Afscheiding

Onlangs hield Marcel de Jong een lezing rond zijn nieuwe roman De Afscheiding in zijn woonplaats Delft, op 8 november komt hij weer naar het Noorden voor een heel weekend activiteiten rond De Afscheiding. Zijn roman, waarin hij laat zien dat de opstand van Hendrik de Cock en de zijnen razend actuele raakvlakken heeft, trekt flink wat belangstelling.

Dit zijn de activiteiten van Marcel de Jong het betreffende weekend in het Noorden:

- donderdag 8 november, de avond bij boekhandel Riemer is GEANNULEERD
- vrijdag 9 november, aanvang 20.00u: wordt geïnterviewd tijdens De Literaire Hemel in Amen. Andere gasten die avond: Pauline Broekema (over haar nieuwe roman) en Mirjam van Hengel (over Remco Campert). Boekhandel Van der Velde Assen verzorgt ter plekke de boekverkoop.
- zondag 11 november, 8.00 -= 10.00 uur: twee uur live bij radio Noord (programma De Noordmannen)

Marcel de Jong: De Afscheiding, ISBN 9789054523611, 368 pagina's, € 19,99. Nu in elke serieuze boekhandel.

SLAG Groningen
@slaggroningen

'In jaloezie zit ambitie.' Sabine van den Berg ging ook de lessen van Tonnus Oosterhoff, haar collega aan de Schrijversvakschool, volgen. Tijdens de #poezieweek verschijnt haar poëziedebuut. Vanavond interviewt @joepvanruiten haar in de @literairehemel.

Meijer, Wensink en Etchica Voorn in Amen

AMEN

Biografe Maaike Meijer is vrijdag 14 december te gast in De Literaire Hemel. Zij schreef 'Hemelse mevrouw Frederike', biografie van F.Harmsen van Beek, die in 2009 overleed in Garnwerd. Haar oeuvre is klein maar intrigerend. Over 'Fritzi' doen vele verhalen de ronde. Maaike Meijer ontrafelt de mythe. Honderd jaar na het beëindigen van WOI debuteert Herien Wensink met 'Kleiduif'. De roman speelt in Vlaanderen 1918. In een geïmpeteerd revalidatieoord achter het front moeten een Britse officier en een soldaat zich leren te verzoenen met de schade die de oorlog geestelijk en lichamelijk heeft aangericht. Etchica Voorn won De Opzij Literatuurprijs 2018 met 'Dubbelbloed'. In haar boek beschrijft ze vanuit haar biraciale achtergrond haar zoektocht naar de eigen identiteit. Haar oma in Emmen biedt liefde en bescherming, haar Surinaamse oma negeert haar. Hoe belangrijk zijn afkomst en kleur? Een actueel thema. De schrijvers worden geïnterviewd door Joep van Ruiten en Annette Timmer. Pianiste Dore Mulder verzorgt de muziek.

Herien Wensink. Foto Sonja Marsilio

Gastbas

F.Harmsen van Beek (1927-2009) wordt tot de grootste dichters van Nederland gerekend. 'Gesichte Muizenpoot en achttien andere gedichten' werd in 1965 ontvangen als een literaire sensatie. Ook schreef ze betoverende korte verhalen en was ze journalist, kunstenaar en illustrator. "Fritzi" werd lang afgeschilderd als spitsrieke "Toddelerliva". In haar landhuis Jagtlust zou het permanent Boekenbal zijn geweest. Maaike Meijer, die eerder onder andere de biografie van Vasalis schreef, vertelt in 'Hemelse mevrouw Frederike' een ander verhaal. Herien Wensink is theaterredacteur bij de Volkskrant.
Hiervoor was ze tien jaar cultuurredacteur bij NRC Handelsblad. Wensink studeerde Nederlandse taal- en letterkunde en Algemene cultuurwetenschappen in Amsterdam. Etchica Voorn is ondernemer, blogger en schrijver. Ze heeft een Nederlandse moeder en een Surinaams-Creoolse vader. Zowel in Nederland als in Suriname ondervindt zij hevige weerstand.
De Literaire Hemel is vrijdag 14 december in café De Amer in Amen, aanvang: 20.30 uur. De toegangsprijs is 15,00 euro. Reserveren is mogelijk via reservering@literairehemel.nl

Gezinsblad 11-12-18

5 Financiën

Met een totaal van 481 betalende bezoekers (gemiddeld bijna 69 per avond) is 2018-2019 voor De Literaire Hemel wat betreft de publieke belangstelling een bijzonder succesvol seizoen geweest. Ter vergelijking: in het een na beste seizoen, 2015-2016, telden we er 383, gemiddeld 14 per avond minder.

Als altijd varieerde de bezetting van de stoelen. In januari was het met 44 bezoekers naar verhouding rustig, in november en maart was De Literaire Hemel volledig uitverkocht en in februari was er zelfs al een week tevoren een wachtlijst waarna veel 'nee' moest worden verkocht.
Het aantal 'unieke' bezoekers wordt niet systematisch bijgehouden, maar lag rond de 260.

Met ingang van seizoen 2018-2019 bestaat de mogelijkheid zich te melden als Vriend van De Literaire Hemel. Voor een bijdrage van €25 of meer kunnen onze Vrienden per seizoen een keer een introducé meenemen. In totaal meldden zich zeven personen, met wier vriendschap we blij zijn.

Samengevat (en op vijf euro afgerond) ziet het exploitatieoverzicht over 2018-2019 er als volgt uit:

Inkomsten			**Uitgaven**	
Uit entreegeld	€ 7210		Schrijvers (honorarium, reis- en verblijfkosten)	€ 5085
Sponsoring	€ 1360		Muziek	€ 150
Subsidie	€ 1260		Programmering en interviews	€ 1050
Vrienden van DLH	€ 350		Gastheerschap	€ 505
			Kantoor- en bankkosten, publiciteit, ICT	€ 585
			Huur	€ 525
			Toegevoegd aan reserve	€ 2280
Totaal	**€ 10.180**		**Totaal**	**€ 10.180**

Na jaren van verontrustende tekorten kon er na afloop van het 18e seizoen een bedrag worden toegevoegd aan de reserve. Daarmee zijn we voor even uit de zorgen over het voortbestaan van De Literaire Hemel.

Ook dit seizoen werden onze activiteiten mede mogelijk gemaakt door de bijdragen van sponsoren en subsidieverstrekkers: Van der Velde Boeken (Assen), Gemeente Aa en Hunze, Global Textware (Groningen), Biblionet Drenthe en De Bosvogel Coaching. Deze bijdragen zijn voor de continuïteit van onze stichting onmisbaar!
Het bestuur vermeldt namen van sponsoren en subsidieverleners daar waar dat kan. Structureel gebeurt dit in de folder en op de website. Bovendien ontvangen de sponsoren een aantal vrijkaarten voor De Literaire Hemel.

6 Overige activiteiten

Op verzoek van K&C, expertisecentrum en projectorganisatie kunst en cultuur, hebben wij ook dit jaar meegedaan aan Gekleurd Grijs.
In het kader van Gekleurd Grijs worden workshops, voorstellingen, lezingen en meer op het gebied van kunst en cultuur onder de aandacht gebracht bij mensen van 65 jaar en ouder.
Op deze manier wil K&C de doelgroep in contact brengen met kunst en cultuur. Er is onder meer een programmaboekje uitgebracht met het aanbod voor de maand april. Daarin stond ook een aankondiging van De Literaire Hemel van vrijdag 12 april.

Annette Timmer is sinds jaar en dag ook programmeur van het literatuur- en muziekfestival Zomerzinnen.
De 13e editie vond plaats op 22 juni in Dwingeloo. Thema was *Over de grens*.
Annette interviewde Manon Uphoff over haar roman *Vallen is als vliegen* en sprak met Sophie Kassies, Michelle van Dijk en Jan Rot over hertalen en bewerken.
Joep van Ruiten interviewde Tsead Bruinja over *Ik ga het donker maken in de bossen van* en Bert Wagendorp over *Ferrara.*
Nicolette Leenstra bracht, samen met Ton Peters en Martin Koster, *Vertaalslagen*, van Nebraska via Ierland naar Drenthe.
En zij trad op als sidekick van Lévi Weemoedt.